

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/56

KARAR NO : 1987/57

TCK 230/1
ÖZET : Jandarma personelinin as-
keri hizmete ilişkin olmayan gö-
reviyle ilgili bulunan suçta ait
davanın Adli Yargı yerinde görül-
mesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Önder Göktaş

Ö L A Y : Jandarma astsubay kıdemli üstçavuş olan sanığın, Ekim-
1984 tarihinde, Ankara İl Jandarma Alay Komutanlığı Bilgi Toplama İşlem Kısım
Amiri olarak görevli bulunduğu sırada, görevi gereği, silahlı asker firarisi olarak
bildirilen jandarma eri Selahattin İnanç hakkında, takip fişi düzenlemesi gerekir-
ken, bunu yapmayarak görevini ihmal ettiği ileri sürülerek, eylemine uyan Askeri
Ceza Kanununun 14.maddesi yoluyla TCK'nun 230/1.maddesi uyarınca tecziyesi iste-
miyle, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 26-8-1986 gün, 627-295
sayılı iddianamesiyle, hakkında kamu davası açılmıştır.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 12-12-1986 gününde,
1986/472-444 sayı ile; atılı suçun sanığın idari görevi ile ilgili olduğu ve bu
itibarla davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik
kararı vermiştir.

Ankara 7.Asliye Ceza Mahkemesi; 3-3-1987 gününde, 1987/189-81 sayı
ile; 353 sayılı kanunun 9.maddesine göre asker olan sanığın askerlik görevi ile
ilgili suçundan ötürü askeri mahkemede yargılanması gerektiğini belirterek, görev-
sizlik kararı vermiştir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında
2247 sayılı kanunun 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş ve
dosya Ankara C.Savcılığı'nın 13-5-1987 gün, 1596 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mah-
kemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan
Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer,

Mebrure Gözdemir, A. Mazhar Akman, Ergun Argon, Yavuz T. Özgen ve A. Vahap Özaslan'ın katılmaları ile yaptığı 25-5-1987 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ertan Urunga'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Olay yerinde açıklandığı üzere, jandarma astsubay kıdemli üstçavuş olan sanığın, Ankara İl Jandarma Komutanlığı Bilgi Toplama İşlem Kısım amiri olarak görevli bulunduğu sırada, silahlı bir jandarma askeri firarisi hakkında, takip fişi düzenlemeyerek görevini ihmâl ettiği iddiasıyla TCK'nun 230/1. maddesi uyarınca tecziyesi istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

Sanık jandarma teşkilatı mensubu olduğundan, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2803 sayılı jandarma teşkilat, görev ve yetkileri kanunu ile 17-12-1983 gününde resmi gazetede yayınlanan jandarma teşkilat, görev ve yetkileri yönetmeliğinin incelenmesi gerekir.

Adı geçen kanunun 7. maddesi, jandarmanın mülkî, adlî, askerî ve diğer görevlerini, 8. maddesi ise jandarmanın sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halindeki görevlerini belirtmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığı, İçişleri Bakanlığı emrinde ve içişleri bakanlığı bütçesine dahil (18. madde) ve aslî görevi emniyet ve asayiş ve kamu düzenini koruyup kollama ve adlî görevleri yerine getirmek olan ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin ayrılmaz bir parçası olarak eğitim ve öğrenim bakımından genelkurmay başkanlığına bağlı ve askerî kanun ve nizamlara tâbi ve savaş, seferberlik ve sıkıyönetim ilânı hallerinde (8. madde) sadece bir bölümü ile kuvvet komutanlıkları emrine giren, yani istisnâî ve tâli derecede askerî hizmet yüklenebilen bir askerî birlik durumundadır.

Sanığa atılı eylem, bilgi toplama işlem kısmında bir asker firarisi hakkında takip fişi düzenlemeyerek görevini ihmâl etmesidir. Bilgi toplama işlem kısmının üst kuruluşu, İçişleri Bakanlığı bünyesinde (genel bilgi toplama başkanlığı) olup burada çalışan personel jandarma genel komutanlığı ile emniyet müdürlüğü kadrosunda bulunan görevlilerdir. Adı geçen başkanlığın görev, yetki, sorumluluğu

İçişleri Bakanlığı'nca tanzim olunan J.G.800-1 Nolu (Bilgi toplama ve işlem daire başkanlığı ile bilgi toplama ve işlem büro ve kısımlarının görev, yetki ve sorumlulukları yönergesi) ile düzenlenmiştir.

Bu yönergenin kanuni mesnedi de jandarma teşkilatı görev ve yetkiler yönetmeliğinin 42/f maddesi olup adı geçen maddede aynen (suç faili olarak arana kişilerin izlenmesi ve ele geçirilmesi amacıyla gerekli teşkilatı kurar, kayıtlar tutar, diğer kamu, kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği sağlar. Bu konuyla ilgili ayrıntılar bir yönerge ile düzenlenir) denilmiştir.

Gerek kanunda gerekse yönetmelik ve yönergede belirtilen bilgi toplama işlem kısmının görevi tamamen mülki niteliğinde olup bu işlemlerin, askerî eğitim ve öğrenim ile bir ilgisi bulunmadığı açıktır.

Öte yandan, 2803 sayılı kanunun 7., ve 15., ve yönetmeliğin 186. maddelerine göre, jandarma personeli sadece askerî hizmete ilişkin ve suç teşkil eden eylemlerinden dolayı askerî yargıya tabi bulunmaktadır.

Bu nedenle askerî bir mahalde işlenen suç failinin askerî yargı yerinde yargılanması kuralı, jandarma personeli bakımından her zaman uygulanması mümkün olan bir kural niteliğinde değildir. Çünkü yukarıda zikredilen 2803 sayılı kanunun maddelerinde jandarmanın mülki hizmetlerinden doğan veya bu tür hizmetleri yaparken işledikleri suçlardan dolayı da 1609 sayılı kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, memurun muhakematı hakkındaki kanun hükümlerine tâbi bulunduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak İl Jandarma Komutanlığı bilgi toplama işlem kısım amiri olan ve jandarma assubay kıdemli üstçavuş bulunan sanığın, asker firarisi hakkında takip fişi düzenlemeyerek görevini ihmâl ettiği iddia edilmesine ve bu eylemin jandarmanın askerî görevleri ile bir ilgisi bulunmayıp tamamen mülki bir görevin ifasından ibaret olması nedeniyle davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle Ankara 7. Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

Bu görüşe Başkan Servet Tüzün ve Üye Mebrure Gözdemir katılmamışlardır.

7/11

S O N U Ç : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğine bu nedenle Ankara 7.Asliye Ceza Mahkemesi'nin 3-3-1987 günlü, 1987/189-81 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, Başkan Servet Tüzün ve üyelere Mebrure Gözdemir'in karşı oyu ve oyçokluğuyla, 25-5-1987 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Mebrure Gözdemir

Üye

A. Mazhar Akman

Üye

Ergun Argon

Üye

Yavuz T. Ögzen

Üye

A. Vahap Özaslan

G/T.

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/56

KARAR NO : 1987/57

KARŞI OY YAZISI

Tetkik konusu olumsuz görev uyuşmazlığının çözülebilmesi için 10.3.1983 günlü, 2803 sayılı Jandarma Teşkilât, görev ve yetkileri Kanununun 6., 7., 12. ve 15. maddeleri ile işbu kanun gereği çıkarılan yönetmeliğin 10. ve 152. maddelerinin birlikte değerlendirilmesi gerekir.

Adı geçen sanığın Ankara İl Jandarma Alay Komutanlığı Bilgi Toplama İşlem Kısım Amirliği görevini ifa ettiği sırada, görevi gereği askerî makamlarda silâhlı asker firarisi olarak bildirilen jandarma eri Selahattin İnanç hakkında takip fişi düzenlenmesi gerekirken bu işlemi yapmadığı ve neticede işbu asker firarisinin ele geçirilemediği ileri sürülerek hakkında kamu davası açıldığına ve 2803 sayılı Kanununun 6., 7., 12., ve 15. maddeleri ile işbu kanun gereği çıkarılan yönetmeliğin 10. ve 152. maddeleri birlikte değerlendirildiğinde "jandarma teşkilatındaki karargâh, birlik ve kurumlarda Jandarma Genel Komutanlığı adına yapılacak denetimlerde, bu birlik ve kuruluşların sevk ve idarelerine ve hizmet ve işlemlerin düzenlenmesi ve yürütülmesine ilişkin olarak" tesbit olunarak aksaklık ve noksanlara ait eylemlerin, jandarmanın görevleri arasında yer alan "askerî hizmetten madut olduğunun kabul edilmesi gerekeceği ve esasen sözü edilen dava konusu fiilin, silâhlı asker firarisinin yakalanmasına ilişkin olması nedeniyle doğrudan doğruya jandarmanın askerî görevleri arasında yer aldığına ve bu duruma göre de, tetkik konusu eyleme Askerî Yargı merciilerince bakılması gerekeceği görüşü ile çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Mebrure Gözdemir